

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ КОДЕКСА ЗА ЗАСТРАХОВАНЕ

Глава двадесет и четвърта.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЗАСТРАХОВКА "ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ" НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ

Обект на застраховане и застрахователно покритие

Чл. 257. (1) Обект на застраховане по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

(2) Застраховани лица са собственикът на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което ползва моторното превозно средство на законно основание.

(3) За трети лица се смятат всички лица, с изключение на лицето, което отговаря за причинените вреди.

(4) Не се допуска уговорка за изключване от покритие на гражданската отговорност за вреди, причинени на трето лице, което е знаело или е било длъжно да знае, че водачът на моторното превозно средство е бил в пияно състояние или под въздействието на друго упойващо вещество по време на пътнотранспортното произшествие.

(5) Застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите не покрива отговорността на застрахования като превозвач на товари.

Действие на договора за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 258. (1) Застрахователният договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите покрива отговорността на застрахованите лица за вреди, причинени на територията на:

1. Република България съгласно българския закон;

2. (в сила от 01.01.2007 г.) държава членка съгласно нейния закон;

3. (в сила от 01.01.2007 г.) трета държава, когато вредите са били причинени на лица от държава членка, при пътуване между териториите на две държави членки и при условие че не е налице национално застрахователно бюро, което да носи отговорност за тази територия; в този случай отговорността се покрива съгласно закона на държавата членка, където обичайно се намира моторното превозно средство, по повод на което е сключена застраховката;

4. (нова - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по Многостранното споразумение съгласно нейния закон.

(2) (В сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Застрахователният договор за задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите осигурява покритие на територията на Република България, на територията на другите държави членки и на територията на третите държави, чиито национални бюра на застрахователите са страна по Многостранното споразумение, въз основа на една застрахователна премия и през целия срок на договора, в т. ч. във всеки период в рамките на този срок, когато моторното превозно средство се намира в друга държава членка.

(3) (В сила от 01.01.2007 г.) Застрахователният договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите осигурява във всяка държава членка покритието съгласно нейния закон или покритието съгласно закона на територията, където обичайно се намира моторното превозно средство, когато това покритие е по-високо.

(4) Територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е територията на държавата;

1. където е издаден регистрационният номер на моторното превозно средство, независимо дали е постоянен или временен;
 2. където е издаден застрахователният или друг отличителен знак на моторното превозно средство, който е аналогичен на регистрационен номер по т. 1 - в случаите, в които не е необходима регистрация за определени видове моторни превозни средства;
 3. в която собственикът на моторното превозно средство има постоянно пребиваване - в случаите, в които за определени видове моторни превозни средства не се изисква нито регистрационен номер, нито застрахователен или друг отличителен знак.
- (5) (В сила от 01.01.2007 г.) За целите на предявяване на претенцията пред гаранционен фонд или национално застрахователно бюро в случаите, в които моторното превозно средство няма регистрационен номер, както и когато има регистрационен номер, който не се отнася до това превозно средство, и настъпи пътнотранспортно произшествие с негово участие, територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е територията на държавата, където е настъпило пътнотранспортното произшествие.

Задължение за сключване на договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 259. (1) Договор за застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е длъжно да сключи всяко лице, което:

1. притежава моторно превозно средство, което е регистрирано на територията на Република България и не е било спряно от движение;
2. управлява моторно превозно средство при влизане на територията на Република България, когато няма валидна за територията на Република България застраховка.

(2) Лицето по ал. 1, т. 2 сключва гранична застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите на граничния контролно-пропускателен пункт, от който влиза на територията на Република България. Лицето по ал. 1, т. 2 трябва да има валидна гранична застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите до напускането на територията на Република България.

(3) Лицето по ал. 1, т. 2 не е длъжно да сключва договор за застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите при влизане на територията на Република България, при условие че:

1. притежава валиден сертификат "Зелена карта", или
2. изплащането на обезщетение във връзка с гражданската му отговорност е гарантирано от компетентна институция на държава членка и водачът е включен в списък, изготвен от компетентния орган на държавата членка, посочващ освободените лица от задължението за сключване на задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, и предоставен на Република България.

(4) Условието и редът за сключване и отчитане на граничната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите по ал. 2 се определят в наредбата по чл. 255.

Разсрочено плащане на премията по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 260. (1) В случаите на разсрочено плащане разсрочените вноски от застрахователната премия се плащат в срока, уговорен в застрахователния договор.

(2) При неплащането на разсрочена вноска от застрахователната премия застрахователят може да прекрати договора по реда на чл. 202, ал. 2, като се прилага и ал. 4 на същия член.

Удостоверяване сключването на застрахователен договор

Чл. 261. (1) Наличието на застрахователен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се удостоверява със застрахователна полица и знак, който се издава от Гаранционния фонд. Застрахователната полица по изречение първо е бланка под отчет с поредна номерация, която се отпечатва по реда, установен от Министерския съвет за отпечатване на ценни книжа.

(2) При разсрочено плащане на премия знакът по ал. 1 удостоверява и срока, за който е платена застрахователната премия.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Със застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите може срещу заплащане на допълнителна премия да се предостави покритие и за трети държави, участващи в системата "Зелена карта" и чиито национални бюра на застрахователите не са страна по Многостранното споразумение, за което застрахователят издава сертификат "Зелена карта".

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При сключване на застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите застрахователят предоставя бланка от двустранен констативен протокол за пътнотранспортно произшествие в два екземпляра по образец, утвърден с наредбата по чл. 125а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата.

Срок на задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 262. Срокът на задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е една година. Сключването на застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за по-кратък срок, но за не по-малко от 30 дни, се допуска в следните случаи:

1. при сключване на застраховка на моторни превозни средства, които имат временна или транзитна регистрация съгласно действащото българско законодателство;
2. при сключване на гранична застраховка;
3. при сключване на застраховка от фирми, извършващи внос и продажба на моторни превозни средства;
4. при сключване на застраховка на бавнодвижещи се моторни превозни средства;
5. при сключване на застраховка на самоходни машини.

Промяна на собствеността

Чл. 263. (1) В случай на промяна в собствеността на застрахованото моторно превозно средство договорът за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите не се прекратява. Прехвърлителят е длъжен да предаде на приобретателя всички документи, удостоверяващи сключената задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Прехвърлителят и приобретателят са длъжни в 7-дневен срок да уведомят писмено застрахователя за прехвърлянето.

(2) Приобретателят е солидарно отговорен за неплатената част от премията до прехвърлянето.

(3) Застрахователят има право да иска премията от прехвърлителя, докато не бъде уведомен за прехвърлянето.

(4) В срока по ал. 1 приобретателят може едностранно да прекрати договора и без да посочва основания.

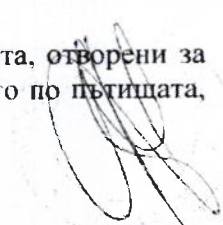
Моторно превозно средство

Чл. 264. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За целите на задължителното застраховане по тази глава моторно превозно средство е всяко превозно средство за движение по суша, задвижвано със собствен двигател, както и трамваите, тролейбусите и самоходната техника по Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника. За моторни превозни средства се смятат и ремаркетата и полуремаркетата.

(2) За целите на задължителното застраховане по тази глава не се смятат за моторни превозни средства:

1. релсовите превозни средства, с изключение на трамваите;
2. самоходната техника по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителната разпоредба на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника с мощност на двигателя до 10 kW.

(3) Не се допуска движение на моторно превозно средство по пътищата, отворени за обществено ползване по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за движението по пътищата, без водачът да е застрахован по реда на този кодекс.

Пострадало лице. Увредено лице

Чл. 265. (1) Пострадало е лицето, което е починало или е претърпяло телесни увреждания, причинени от моторни превозни средства.

(2) Увредено е лицето, включително пострадалото лице, което има право на обезщетение за вреди, причинени от моторни превозни средства.

Застрахователна сума

Чл. 266. (В сила от 11.06.2012 г.) Задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се сключва за следните минимални застрахователни суми:

1. за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт:
 - а) 2 000 000 лв. за всяко събитие при едно пострадало лице;
 - б) 10 000 000 лв. за всяко събитие при две или повече пострадали лица;
2. за вреди на имущество (вещи) - 2 000 000 лв. за всяко събитие.

Застрахователно покритие

Чл. 267. (1) Застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство, включително:

1. неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт;
2. вредите, причинени на чуждо имущество;
3. пропуснатите ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от увреждането;
4. разумно направените разходи във връзка с предявяването на претенция по т. 1 - 3, включително съдебните разноски, присъдени в тежест на застрахованото лице.

(2) Застраховката по ал. 1 покрива и отговорността за вреди, причинени във връзка с притежаването или използването на моторно превозно средство от лице, което:

1. не е изрично или мълчаливо упълномощено за това, при условие че не е придобило владението върху моторното превозно средство чрез кражба, грабеж или престъпление по чл. 346 от Наказателния кодекс;
2. не притежава или на което временно е отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство;
3. което е нарушило законовите изисквания за техническа изправност на моторното превозно средство.

(3) Обезщетението по ал. 1 не може да надхвърля застрахователната сума по договора.

(4) Присъдените срещу застрахователя лихви за забава и за съдебни разноски не се ограничават от размера на застрахователната сума.

Изключения

Чл. 268. Застрахователят не заплаща обезщетение за:

1. вредите, претърпени от виновния водач на моторното превозно средство;
2. вредите, причинени на имуществото на пътник в моторното превозно средство, управлявано от виновния водач, или на имуществото на член на семейството на виновния водач;
3. вредите, причинени на моторното превозно средство, управлявано от застрахования, както и за вредите, нанесени на имущество, превозвано с това моторно превозно средство;
4. вредите, причинени при използването на моторно превозно средство за участие в състезания, при условие че спазването на правилата за движение по пътищата не е било задължително за участниците в състезанието и ако не е било уговорено друго;
5. вредите, причинени при използване на моторното превозно средство по време на акт на тероризъм или война, при условие че увреждането на третите лица е в непосредствена връзка с такъв акт;

6. вредите, причинени от превозването на радиоактивни, химически или други материали, представляващи повишена опасност;
7. вредите, представляващи замърсяване на околната среда;
8. вредите, произтичащи от загуба или унищожаване на пари, бижута, ценни книжа, всякакви видове документи, марки, монети или други подобни колекции;
9. възстановяване на плащания, извършени от системата на държавното социално или здравно осигуряване при или по повод на смърт или телесно увреждане вследствие на застрахователно събитие;
10. лихви и съдебни разноски, освен в случаите по чл. 223, ал. 2 и 4;
11. обезценка на увреденото имущество.

Представители за уреждане на претенции

Чл. 269. (1) Застраховател, който е получил или иска да получи лиценз за застраховане по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, е длъжен да назначи представител за уреждане на претенциите по този вид застраховка във всички държави членки. Назначаването на представител по изречение първо не представлява откриване на клон в съответната държава членка.

(2) Представител за уреждане на претенции по ал. 1 за една държава членка може да бъде физическо лице, което пребивава, или юридическо лице, съответно едноличен търговец, което има седалище в тази държава членка. Физическите лица, които пряко се занимават с уреждането на претенции, трябва да владеят свободно официалния език на съответната държава членка. Други ограничения при избора на представител за уреждане на претенции не се допускат.

(3) Представителят за уреждане на претенции може да работи за повече от един застраховател.

(4) Представителят за уреждане на претенции отговаря за разглеждането и уреждането на претенции на увредените лица, пребиваващи в държавата членка, където е назначен представителят, когато:

1. моторното превозно средство, с което е причинено застрахователното събитие, има сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите със застрахователя, назначил представителя;

2. моторното превозно средство, с което е причинено застрахователното събитие, обичайно се намира в държава членка, различна от държавата членка, където пребивава увреденото лице, и

3. застрахователното събитие е настъпило в държава членка, различна от държавата членка, където пребивава увреденото лице, или на територията на трета държава по време на пътуване между две държави членки.

(5) В случаите по ал. 4 представителят за уреждане на претенции разполага с правомощията да събира всички необходими сведения за установяване настъпването на застрахователното събитие и на размера на причинените вреди, както и да договаря уреждането на претенцията по извънсъдебен ред и да изпълнява изцяло задълженията, които произтичат от тези претенции.

(6) Назначаването на представител по този член не ограничава правото на увреденото лице да предяви претенциите си направо по седалището на застрахователя или по седалището на негов клон.

(7) Алинеи 1 - 6 се прилагат съответно и за дейността на представителите за уреждане на претенции, които действат в страната от името на застрахователи със седалище извън Република България.

(8) Гаранционният фонд поддържа регистър на представителите за уреждане на претенции, определени от застрахователите на държавите членки да ги представляват на територията на Република България.

Задължения на застрахования при настъпване на пътнотранспортно произшествие

Чл. 270. (1) При настъпване на застрахователно събитие застрахованият е длъжен според възможностите си да направи необходимото за спасяване на увредените лица и

за ограничаване вредите, причинени на имущество, да уведоми компетентните органи за контрол на движението по пътищата, както и да изпълни задълженията си по чл. 224.

(2) Застрахованият е длъжен да предостави на увреденото лице данните, необходими за предявяване на претенция, включително:

1. името и адреса си;
2. името и адреса, съответно фирмата, седалището и адреса на управление на собственика на моторното превозно средство;
3. регистрационния номер на моторното превозно средство;
4. фирмата и седалището на застрахователя, който е сключил договора за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, и номера на полицата.

Задължения на застрахователя

Чл. 271. (1) Срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите не може да бъде по-дълъг от три месеца от нейното предявяване пред застрахователя, сключил застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите, или пред неговия представител за уреждане на претенции.

(2) В срока по ал. 1 лицето, пред което е предявена претенцията, трябва да:

1. определи и изплати размера на обезщетението, или
2. даде мотивирано становище по предявените претенции, когато отказва плащане или когато основанието и размерът на вредите не са били напълно установени.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застраховател не може да откаже да се произнесе по основателността на претенция за обезщетение по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, когато за удостоверяването на пътнотранспортно произшествие е бил представен някой от следните документи:

1. констативен протокол за пътнотранспортно произшествие;
2. протокол за пътнотранспортно произшествие;
3. протокол за пътнотранспортно произшествие, непосетено на място от органите на Министерството на вътрешните работи;
4. друго удостоверение, издадено на законово основание от органите на Министерството на вътрешните работи, или
5. двустранен констативен протокол, вписан по установения ред в службите на Министерството на вътрешните работи и съставен, когато от пътнотранспортното произшествие са причинени само имуществени вреди, които не възпрепятстват движението на моторното превозно средство на собствен ход, и има съгласие между участниците в пътнотранспортното произшествие относно обстоятелствата, свързани с неговото настъпване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато документите по ал. 1 са недостатъчни за удостоверяване на съществени обстоятелства във връзка с настъпването на пътнотранспортно произшествие, застрахователят може да изисква представянето и на документи и доказателства, изготвени от други компетентни органи или лица. Изречение първо не ограничава правото на потребителя да представя доказателства.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Увреденото лице има право на законната лихва за забава върху размера на обезщетението, която се начислява от датата на изтичането на срока по ал. 1.

Задължения на увреденото лице

Чл. 272. Увреденото лице е длъжно да представи на застрахователя документите, с които разполага и които са свързани със застрахователното събитие и причинените вреди, като му съдейства при установяването на обстоятелствата във връзка със събитието и размера на вредите.

Застрахователно обезщетение

Чл. 273. (1) При смърт или телесни увреждания на трети лица обезщетението се определя от застрахователна експертна комисия към застрахователя на виновния водач или по съдебен ред.

(2) При вреди на имущество обезщетението не може да надвиши действителната стойност на причинената вреда. Обезщетенията за вреди на моторни превозни средства се определят в съответствие с приета от комисията наредба за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства.

(3) Обезщетението по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се определя и заплаща във валутата, в която е предявена претенцията, освен в случаите по чл. 78, ал. 3. Претенции за обезщетения във връзка със застрахователни събития, настъпили в Република България, се предявяват в местна валута.

(4) В случай на спор между Гаранционния фонд и застраховател, сключил задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, относно това кой трябва да обезщети увреденото лице, обезщетението се заплаща от застрахователя. Ако бъде установено, че отговорността е на Гаранционния фонд, той възстановява на застрахователя сумата, платена на увреденото лице заедно със законната лихва.

Право на регрес

Чл. 274. (1) Освен в случаите по чл. 227, застрахователят има право да получи от застрахования платеното от застрахователя обезщетение, когато застрахованият при настъпването на пътнотранспортното произшествие:

1. е управлявал моторното превозно средство след употреба на алкохол с концентрация на алкохола в кръвта над допустимата по закон норма или под въздействието на наркотично вещество или негов аналог, или е отказал да се подложи, или виновно се е отклонил от проверка за алкохол, наркотично вещество или негов аналог;

2. не е спрял и не е взел мерки за отстраняване на възникнала по време на движение повреда или неизправност в моторното превозно средство, която застрашава безопасността на движението, и пътнотранспортното произшествие е възникнало в резултат на това.

(2) Застрахователят има право да получи платеното обезщетение от лицето, управлявало моторното превозно средство без свидетелство за управление.

Удостоверение за предходни застрахователни събития

Чл. 275. (1) Лице, което е сключвало задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, има право по всяко време да получи от застрахователя, при който е бил сключен застрахователният договор, удостоверение за претенциите за обезщетения за вреди, причинени във връзка с притежаването или използването на моторното превозно средство, за което договорът е бил сключен, или за липсата на такива претенции за период 5 години преди датата на подаване на заявлението.

(2) Застрахователят е длъжен да издаде удостоверението в 15-дневен срок от подаване на заявлението.